

PARLAMENTAARISEN JÄRJESTELMÄN KOKONAISUUS JA OSAT

Harto Hakovirta

Pertti Suhosen edelläjulkaistu arvostelu ei koske kirjan **Suomen hallitukset ja hallitusohjelmat 1945—1973** toimitustapaa, joten se ei myöskään herätä toimittajissa mitään tarvetta yhteiseen vastineeseen. Kun seuraavassa vastaan Suhoselle, teen sen puhtaasti omissa nimissäni ja koskien Suhosen kirjoituksen niitä osia, joissa viitataan artikkeliini **Suomalaisen parlamentarismen kriisi**. Tapio Koskiaho ei luonnollisestikaan ole esityksestäni vastuussa.

Minulla on Suhosen ajatusrakennelmaan kaksi huomautusta:

- a) Väite, että painotan artikkelissani »demokraattisen kontrollin periaatetta», on epätosi. Tosiasiassa painotan hallitusten kestoa ja »enemmistöparlamentarismen periaatetta».
- b) Suomen puolueista on SKDL se, jolla on ollut kaiken kaikkiaan useimmin aihetta valittaa, ettei »kansan ääni» kuulu hallituksia muodostettaessa. Jos mennään yksittäisiin tapauksiin, nousee etsimättä mieleen Fagerholmin kolmas hallitus ja sen muodostamista edeltäneen eduskuntavaalin tulos.

Parlamentaarisen järjestelmän toimintakriteerit muodostavat kokonaisuuden, jonka osia voidaan analyysissa tarkastella erikseen, mutta joka on lopulta aina palautettava takaisin kokonaisuudeksi. Kuten lääkäri ei voi todeta umpisuolen tulehdusta pelkällä kuumeen mittauksella, niin ei parlamentaarisen järjestelmänkään tilaa voida ymmärtää yhden opinkappaleen varassa. Jos takerutaan yksityiskohtiin kokonaisuutta näkemättä, lauseetkin irtoavat herkästi asianmukaisista yhteyksistään muodostaen premissejä mielivaltaisille päätelmille.